

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2472

Vragen van de leden **Van Dekken** en **Wolbert** (beiden PvdA) aan de Staatssecretaris van Economische Zaken en de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de gezondheidsklachten bij mensen die in de buurt van megastallen en boerderijen wonen* (ingezonden 2 april 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **Dijkema** (Economische Zaken) mede namens de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 5 juni 2015). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2014–2015, nr. 2047

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Stankoverlast leidt tot gezondheidsklachten» en de conclusies van het gezamenlijke onderzoek van het Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL) en het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van de Universiteit Utrecht?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe kan het dat deze conclusies niet getrokken worden in het rapport «Gezondheidsrisico's rond veehouderijen» van de Gezondheidsraad? In hoeverre beschikt u over eenduidige informatie over het verband tussen gezondheid en intensieve veehouderij?²

Antwoord 2

Het rapport van de Gezondheidsraad is op 30 november 2012 aan de Minister van VWS, aan de staatssecretarissen van IenM en EZ en aan uw Kamer aangeboden, (Vergaderjaar 2012–2013, Kamerstuk 28 973, nr. 129). In dit rapport gaf de Gezondheidsraad aan dat de tot dan toe beschikbare wetenschappelijke informatie schaars en heterogeen is en beperkte zeggingskracht heeft. Het onderzoek waar het bericht naar verwijst, is onlangs gepubliceerd en was dus voor de Gezondheidsraad nog niet beschikbaar.

Het verband tussen veehouderij en gezondheid van omwonenden is onderwerp van onderzoek in het lopende onderzoeksproject Veehouderij en

¹ <http://www.ad.nl/ad/nl/5597/Economie/article/detail/3935123/2015/03/30/Stankoverlast-leidt-tot-gezondheidsklachten.dhtml>

² Kamerstuk 28 973, nr. 129

gezondheid omwonenden (VGO). Dit onderzoek zal in de loop van 2016 afgerond worden. Op dit moment is nog geen eenduidige informatie beschikbaar.

Vraag 3 en 5

Hoe duidt u de conclusies van dit gezamenlijke onderzoek in het kader van de volksgezondheid? Hoe neemt u het volksgezondheidsperspectief mee bij het inrichten van megastallen en boerderijrijke gebieden?

Is het op basis van dit gezamenlijke onderzoek mogelijk om algemene afstandscriteria of andere relevante normen te stellen? Zo ja, hoe en wanneer gaat u dit doen? Zo nee, wat is hier voor nodig?

Antwoord 3 en 5

Het advies van de Gezondheidsraad uit 2012 gaf aan dat er onvoldoende wetenschappelijke kennis is over de gezondheidsrisico's van veehouderijen om, met uitzondering van endotoxinen, gefundeerde keuzes te kunnen maken over algemene afstandscriteria en over andere normen. De Gezondheidsraad adviseerde nader onderzoek te verrichten. Naar aanleiding van dit advies hebben de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en ik opdracht gegeven voor het uitvoeren van aanvullend onderzoek naar de kwantitatieve gezondheidseffecten van veehouderijen onder leiding van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM). Ik wacht de resultaten af van dit lopende onderzoek «Veehouderij en Gezondheid Omwonenden» (VGO). Na afronding van dit onderzoek in 2016, zal worden gezien of aanvullende maatregelen in relatie tot volksgezondheidsaspecten aan de orde zijn. De Gezondheidsraad heeft in haar advies van 2012 tevens aangegeven dat geur- en stankhinder een negatief effect kan hebben op de kwaliteit van de leefomgeving. De Wet geurhinder en veehouderij (Wgfv) biedt gemeenten als bevoegd gezag ruime mogelijkheden om strengere geurnormen te stellen dan de algemene minimumvereisten. Het kabinet heeft de gemeenten opgeroepen deze mogelijkheden waar noodzakelijk te benutten (TK 28 973, nr. 134, dd. 14 juni 2013).

Mede naar aanleiding van de constatering van de Gezondheidsraad dat de normstelling voor geurhinder door veehouderijbedrijven afwijkt van die van andere bedrijfstakken voert het Ministerie van I&M op dit moment een evaluatie uit, ter uitvoering van de mondelinge toezegging van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu aan uw Kamer op 20 mei 2014 tijdens het VSO Activiteitenbesluit.

In het algemeen kan nog worden opgemerkt dat de verschillende onderzoeken die op dit moment, in opdracht van de ministeries van EZ, VWS en I en M, worden uitgevoerd in het kader van de gezondheidseffecten van veehouderijen (VGO, onderzoek naar endotoxinen, evaluatie geurhinder) in nauw overleg worden afgestemd. Alle verworven kennis zal beschikbaar worden gesteld in het onlangs opgerichte Kennisplatform Veehouderij en Humane Gezondheid. Het kennisplatform is aangekondigd in twee brieven aan de Tweede Kamer (TK 28 973, nrs. 134 en 137).

Vraag 4

Welke gevolgen zullen de resultaten van dit gezamenlijke onderzoek hebben voor het (nog niet bij de Tweede Kamer ingediende) wetsvoorstel Dieraantallen en volksgezondheid en het Nationaal Programma Preventie?

Antwoord 4

Het in voorbereiding zijnde wetsvoorstel Dieraantallen en volksgezondheid zal provincies de mogelijkheid bieden om vanuit een oogpunt van volksgezondheidsrisico's die samenhangen met zoönosen, in aangewezen gebieden beperkingen te stellen aan het totaal aantal dieren of het aantal dieren per veehouderijlocatie. Dit wetsvoorstel ziet niet op de effecten van geuremissies van veehouderijen. Hiervoor is de Wet geurhinder en veehouderij (Wgfv) het geëigende kader.

De volksgezondheidsaspecten van veehouderijbedrijven behoren niet tot de doelstellingen van het Nationaal Programma Preventie welke reeds eerder zijn vastgesteld. De doelstellingen zullen niet wijzigen op basis van de resultaten van het onderzoek. Wel kunnen de resultaten ingebracht worden in het netwerk rond het NPP en kunnen zij betrokken worden bij de inspanningen van het Kennisplatform Veehouderij en Humane Gezondheid.

Vraag 6

Welke gevolgen hebben de resultaten van dit gezamenlijke onderzoek voor het nog lopende onderzoek van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) naar de oorzaken voor de relatie tussen gezondheid en de aanwezigheid van intensieve veehouderij?³

Antwoord 6

In het onderzoek Veehouderij en gezondheid omwonenden van het RIVM worden de gevolgen van stankoverlast niet meegenomen, zoals reeds aangegeven bij het antwoord op vraag 3 en 5. In dat antwoord is ook aangegeven dat alle lopende onderzoeken over de relatie gezondheid en intensieve veehouderij worden afgestemd.

³ <http://www.ed.nl/extra/gezondheid/rivm-relatie-vee-gezondheid-staat-vast-1.4806048>